

บทที่ 3

การทดลอง

การเตรียมชิ้นงานทดลอง

1. การหล่อ หล่อชิ้นงานทดลองเหล็กกล้าโลหะผสมดำขนาด $120 \times 120 \times 120$ มม.³ โดยใช้เตาไฟฟ้าเหนี่ยวนำความถี่สูงของ Pillar ดังรูปที่ 3.1

รูปที่ 3.1 เตาไฟฟ้าเหนี่ยวนำความถี่สูง

และได้ตั้งโปรแกรมการหล่อทั้งสิ้น 12 ชิ้นงานทดลอง แบ่งเป็น

ชิ้นงานที่ไม่ได้ควบคุมรูปร่างของซิลิโคนคลุชันและไม่ได้ทุบขึ้นรูป

จำนวน 1 ชิ้นงาน

ชิ้นงานที่ไม่ได้ควบคุมรูปร่างของซิลิโคนคลุชัน

จำนวน 1 ชิ้นงาน

ชิ้นงานที่ใส่ MM.

จำนวน 7 ชิ้นงาน

ชิ้นงานที่ใส่ CaSi

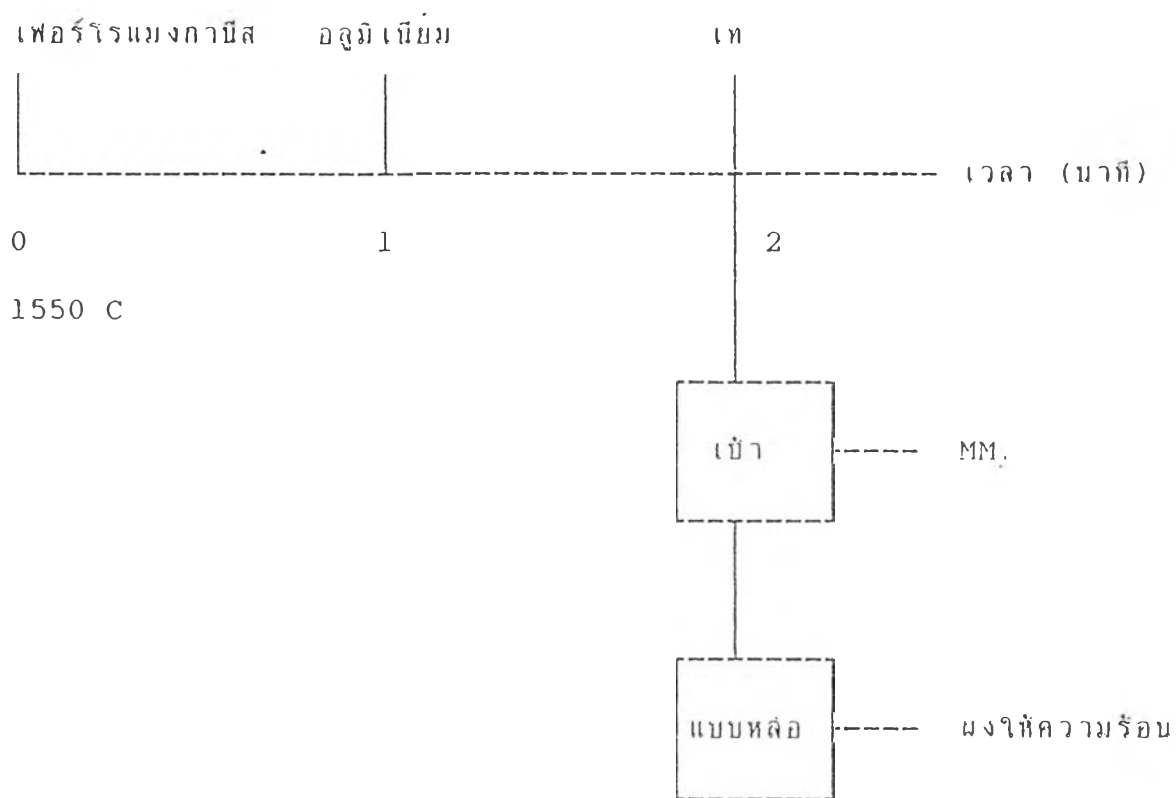
จำนวน 3 ชิ้นงาน

โดยชิ้นงานหล่อเหล็กกล้าโลหะผสมค่าทั้งหมดจะมีส่วนประกอบทางเคมีตามมาตรฐาน JIS G 5111 (1991) Class SCMn3 ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ส่วนประกอบทางเคมีของชิ้นงานทดลองเหล็กกล้าโลหะผสมค่าที่ใช้เป็นมาตรฐาน

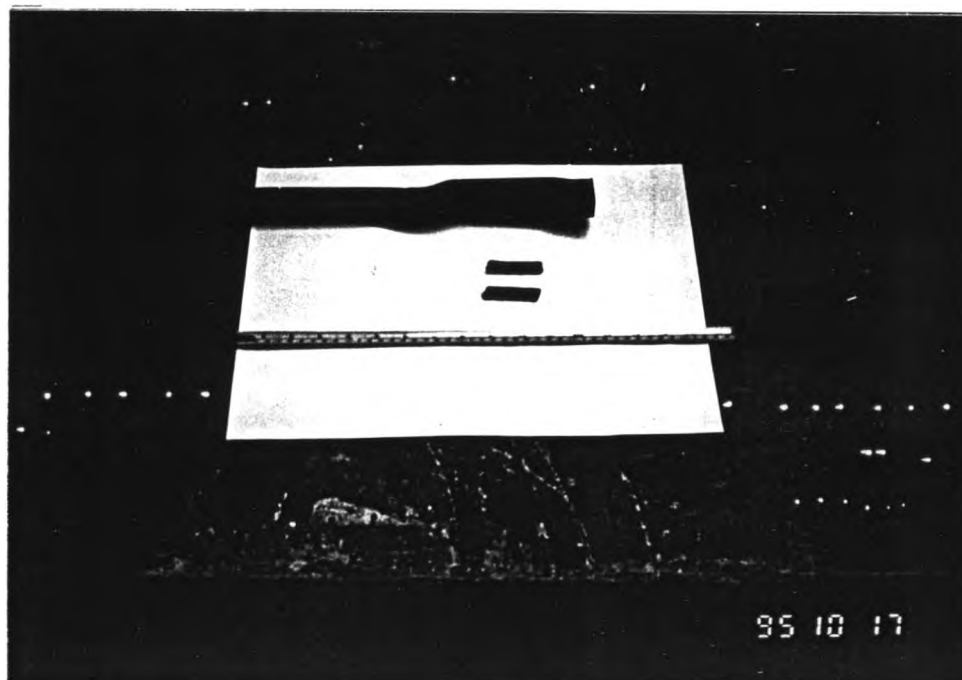
ธาตุ	C	Si	Mn	P	S
เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก	0.30 - 0.40	0.30 - 0.60	1.00 - 1.60	0.04 max.	0.04 max.

การหล่อใช้ไม้สักทำแบบจำลองและใช้แบบหล่อทรายในพิมพ์ไม้ แบบหล่อจะทาด้วยสีเซอร์คอนของ Prometal ชนิด Diamant 5 การแก้ปัญหาการหดตัวของงานหล่อโดยวิธี Directional Solidification ใช้โรเซอร์ประเภทเปิดโดยอาศัย Heuvers Circles และโรยผงให้ความร้อน Exothermic Powder ชนิด Termia 2102 ไล่ลงไปทางคอนบนของโรเซอร์หลังจากเทน้ำเหล็กหมดแล้ว การเติมโลหะผสมต่าง ๆ จะเริ่มเติมเมื่อน้ำเหล็กหลอมเหลวมีอุณหภูมิประมาณ 1550 C และลำดับการเติมดังแสดงในรูปที่ 3.2

รูปที่ 3.2 ลำดับการเติมโลหะผสม

โดยจะเติม MM. ลงในเข้า การเติม MM. จะใช้วิธี Plunging Technic ดังแสดงในรูปที่ 3.3

รูปที่ 3.3 อุปกรณ์การใส่ MM. โดยใช้วิธี Plunging Technic

หลังจากใส่ MM. แล้วจะทำกรกวนน้ำเหล็กอยู่ประมาณ 15 วินาที จึงเทลงแบบหล่อ ปริมาณของธาตุมาตรฐานที่จะบ่อนใส่ลงในหนึ่งเตา (ยกเว้นธาตุที่เป็นพารา-มิเตอร์) ได้แสดงไว้ในตารางที่ 3.2

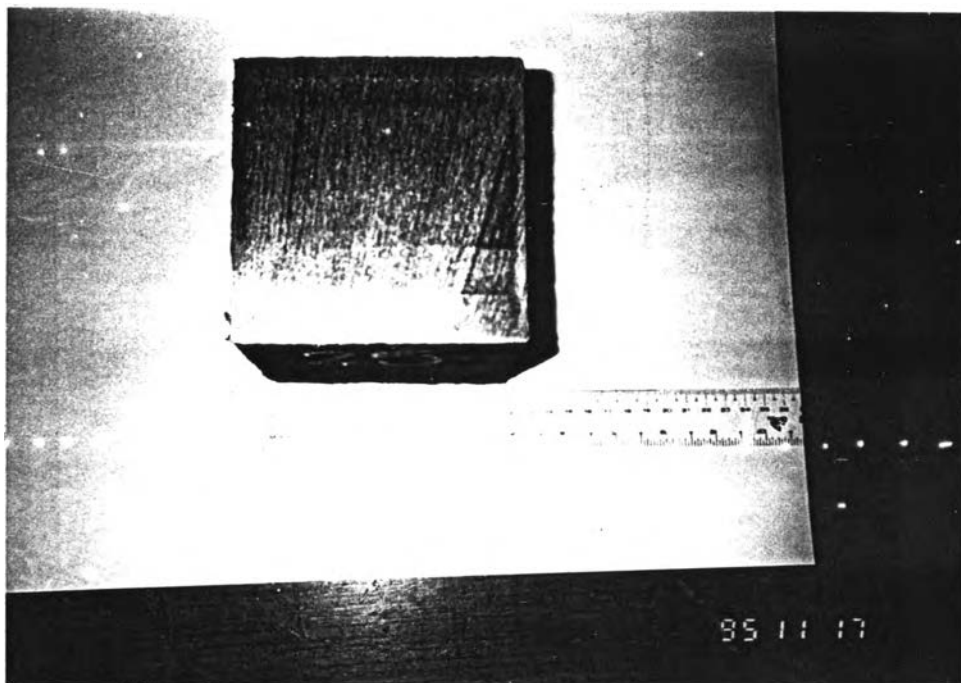
ตารางที่ 3.2 ปริมาณของธาตุมาตรฐานที่บ่อนใส่ลงในหนึ่งเตา

วัสดุ	ปริมาณ
เหล็กกล้า	30 กก.
ผงคาร์บอน	50 ก.
เฟอร์โรแมงกานีส	180 ก.
อลูมิเนียม	35 ก.

รูปที่ 3.4 และ 3.5 แสดงชิ้นงานหล่อหลังจากตัดโรเซอร์ออกแล้ว ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการทำงานที่สมบูรณ์ของโรเซอร์

รูปที่ 3.4 ชิ้นงานหล่อหลังจากตัดไรเซอร์ออกแล้ว

รูปที่ 3.5 ผิวหน้าสัมผัสของชิ้นงานหล่อกับไรเซอร์

2. การตรวจสอบผลสมทางเคมี โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ 2 ประเภท

คือ

ก. เครื่อง Spark Emission Spectrometer (Model Spectrolab-M7) เพื่อตรวจสอบผลสมทางเคมีในเหล็กกล้าโลหะผสมต่ำหล่อ

ข. เครื่อง Nitrogen/Oxygen Determinator (Model TC-436) เพื่อตรวจสอบออกซิเจนในเหล็กกล้าโลหะผสมต่ำหล่อ

การกำหนดหมายเลขของชิ้นงานทดลองกำหนดดังนี้

X0 ; เลข 0 ตัวหลังหมายถึงชิ้นงานที่ไม่ได้ผ่านการชุบขึ้นรูป

1X ; เลข 1 ตัวแรกหมายถึงชิ้นงานที่ไม่ได้ควบคุมรูปร่างของ
ซิลไฟด์อินคลูชัน

2X ; เลข 2 ตัวแรกหมายถึงชิ้นงานที่ควบคุมรูปร่างของ
ซิลไฟด์อินคลูชันด้วย MM.

3X ; เลข 3 ตัวแรกหมายถึงชิ้นงานที่ควบคุมรูปร่างของ
ซิลไฟด์อินคลูชันด้วย CaSi

XX ; ตัวเลข X ตัวหลังจะแสดงลำดับที่ของชิ้นงานในแต่ละ
ประเภท

ชิ้นงานทดลองที่ผ่านการหล่อได้นำมาตรวจสอบผลสมทางเคมี ดัง
แสดงไว้ในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ส่วนผสมทางเคมีของชิ้นงานทดลอง

หมายเลข ชิ้นงาน ทดลอง	ส่วนประกอบทางเคมี, เปอร์เซนต์โดยน้ำหนัก							
	C	Si	Mn	P	S	O	Ce	อื่น ๆ
10	0.330	0.514	1.230	0.017	0.020	0.011	0.004	
11	0.309	0.436	1.140	0.017	0.019	0.012	0.004	
21	0.353	0.550	1.270	0.021	0.021	0.010	0.010	
22	0.303	0.359	1.040	0.017	0.019	0.015	0.015	
23	0.310	0.480	1.150	0.017	0.017	0.011	0.025	
24	0.327	0.526	1.230	0.022	0.017	0.017	0.032	
25	0.329	0.473	1.170	0.018	0.017	0.012	0.049	
26	0.307	0.547	1.280	0.022	0.016	0.012	0.059	
27	0.312	0.421	1.160	0.022	0.020	0.012	0.080	
31	0.354	1.060	1.410	0.020	0.021	0.004	0.005	Ca=0.011
32	0.382	1.120	1.420	0.021	0.017	0.003	0.005	Ca=0.011
33	0.352	1.230	1.400	0.020	0.018	0.003	0.005	Ca=0.011

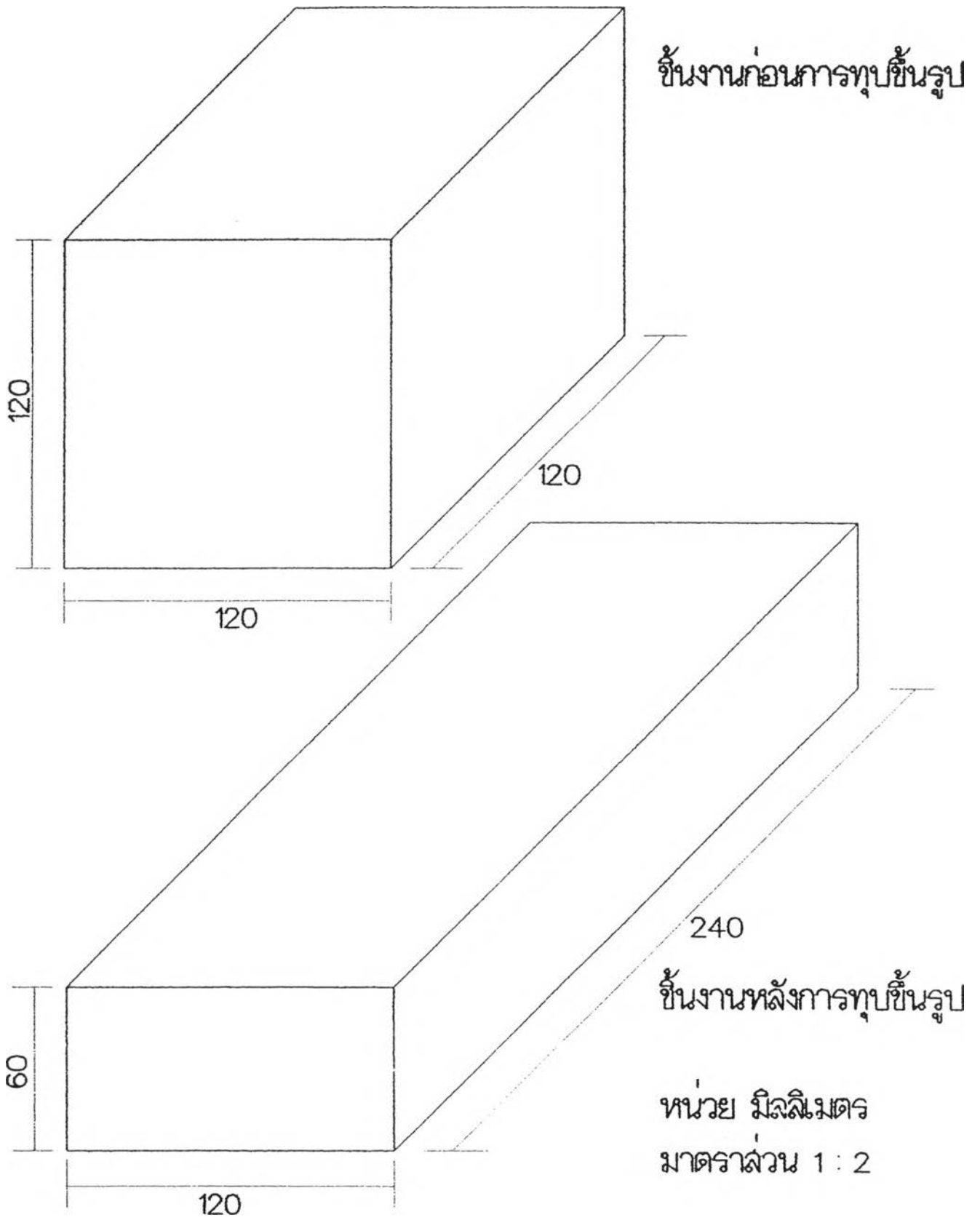
ปริมาณการใส่ Mn. และ CaSi แสดงในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 การใส่ MM. และ CaSi ในชิ้นงานทดลอง

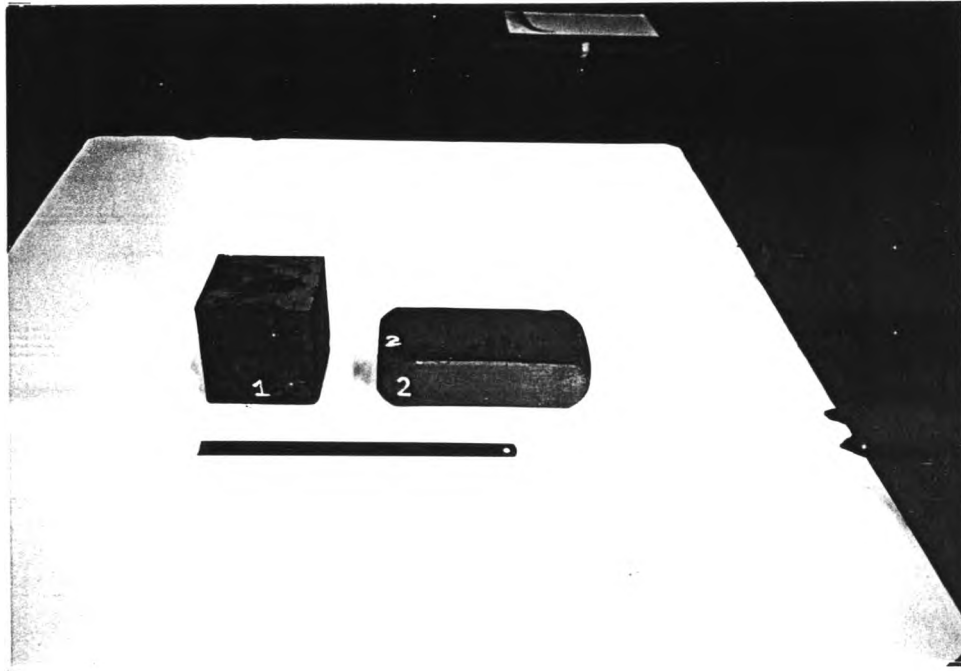
หมายเลขชิ้นงานทดลอง	ปริมาณการใส่ MM. (กรัม) ต่อเหล็ก 30 กก.	ปริมาณการใส่ CaSi (กรัม) ต่อเหล็ก 30 กก.
10	-	-
11	-	-
21	10	-
22	15	-
23	20	-
24	25	-
25	40	-
26	55	-
27	65	-
31	-	270
32	-	300
33	-	360

3. การอบชุบความร้อนนอร์มัลไลซ์ซิง เหล็กที่ผ่านการหล่อมีกจะมี ความแข็งหรือความเหนียวไม่สม่ำเสมอตลอดชิ้นงาน จึงต้องนำมาทำนอร์มัล-ไลซ์ซิงเพื่อทำให้คุณสมบัติของเหล็กสม่ำเสมอและเพื่อลดขนาดเกรนของเหล็ก สำหรับปรับปรุงความเหนียว การทำนอร์มัลไลซ์ซิงยังช่วยในการลดความเครียด ภายในชิ้นงานด้วย (มณี สติรจิตา, 2529) การทำนอร์มัลไลซ์ซิงจะให้ความร้อนกับเหล็กที่อุณหภูมิเหนือเส้น A3 ประมาณ 30-50 C และทิ้งไว้ที่อุณหภูมินี้ 30-60 นาที ต่อความหนา 25 มม. สำหรับงานวิจัยนี้ทำการอบชุบความร้อนด้วย เตา Naber (Model N20H) โดยให้ความร้อนกับชิ้นงานทดลองที่อุณหภูมิ 850 C และคงอุณหภูมินี้ไว้เป็นเวลา 4 ชั่วโมง จึงนำชิ้นงานมาปล่อยให้เย็นในอากาศนึ่งนอกเตา การตรวจวัดอุณหภูมินอกจากคูที่เตาแล้วยังตรวจซ้ำด้วยเครื่องวัดอุณหภูมิ Electronic Temperature Indicator ของ Shinko Technos (Model RIN-501-E)

4. การทุบขึ้นรูป จากชิ้นงานหล่อขนาด 120 x 120 x 120 มม.³ นำไปผ่านการทุบขึ้นรูปจนได้ขนาด 120 x 60 x 240 มม.³ ซึ่งคิดเป็นเปอร์เซ็นต์การลดขนาดความหนาเท่ากับ 50% ดังแสดงในรูปที่ 3.6 และ 3.7

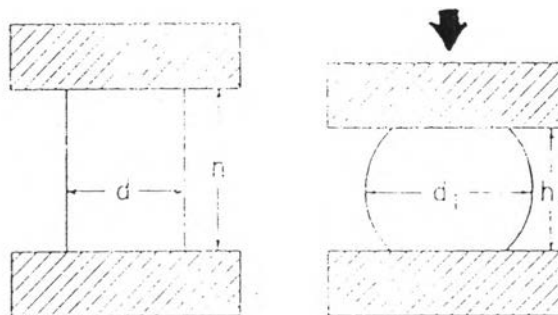

รูปที่ 3.6 ขั้นงานทดลองก่อนและหลังการทุบขึ้นรูป

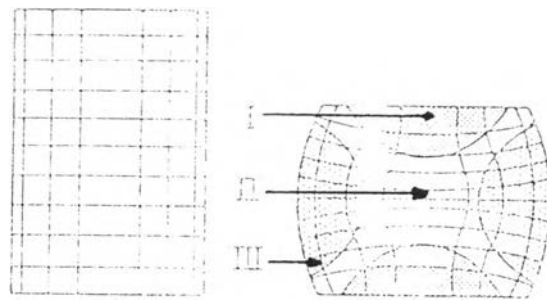
รูปที่ 3.7 ชิ้นงานทดลองจริงก่อนและหลังการทุบขึ้นรูป

การทุบขึ้นรูปทำโดยใช้เครื่อง Forging Hammer แบบ Power ที่อุณหภูมิ 1200 ± 50 C ซึ่งวัดอุณหภูมิโดย Spot Thermometer ของ Minolta (Model TR-630) และใช้แม่พิมพ์หน้าเรียบ ซึ่งเรียกกระบวนการนี้ว่า Upsetting ดังแสดงในรูปที่ 3.8

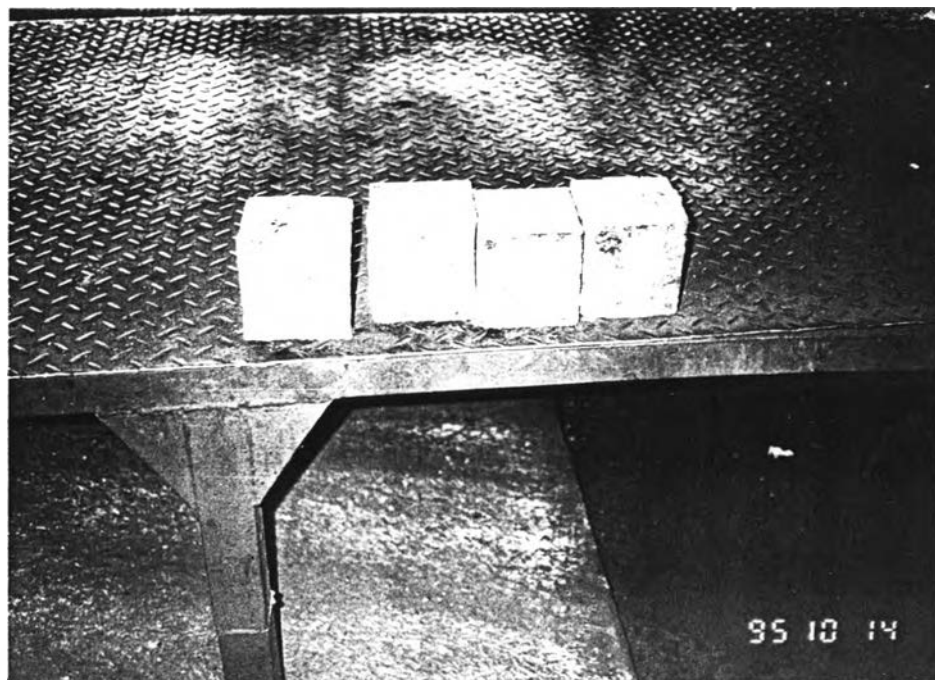

รูปที่ 3.8 การทุบขึ้นรูป Upsetting (Jenson, 1970)

จากรูป 3.8 การแปรรูปภายในชิ้นงานจะไม่เท่ากันทั้งหมด ดังแสดงในรูปที่ 3.9 บริเวณส่วนที่ I เป็นส่วนที่มีการแปรรูปน้อยมากเรียกว่า Dead Zone ส่วนที่ III เรียกว่า Minor Zone มีการแปรรูปมากกว่าส่วนที่ I ซึ่งเป็นผลมาจากการเคลื่อนที่ของเนื้อวัสดุในส่วนที่ II บริเวณส่วนที่ II ในรูป 3.9 จะเป็นส่วนที่เกิดการแปรรูปมากที่สุด (Jenson, ed., 1970) ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้นำส่วนดังกล่าวไปเป็นชิ้นงานทดสอบ

รูปที่ 3.9 การแปรรูปในส่วนต่างๆของชิ้นงานจากการทำ Upsetting (Jenson, 1970)

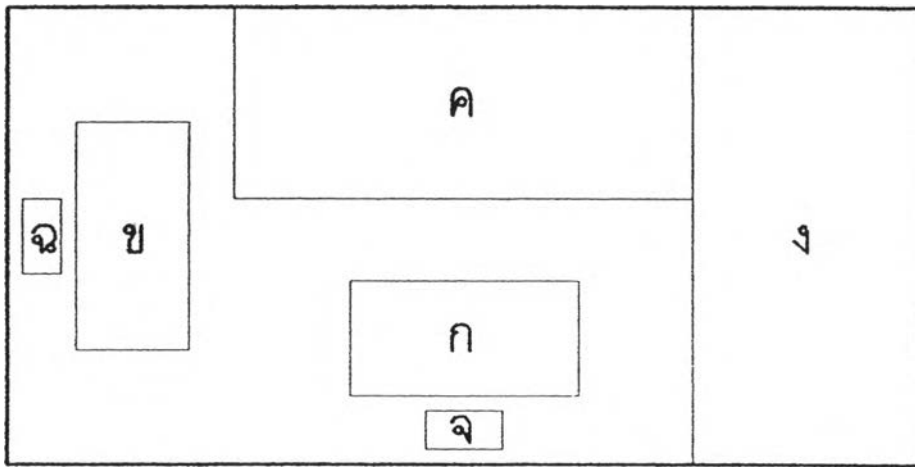
รูปที่ 3.10 ชิ้นงานจริงขณะเข้าแถวรอกระบวนการทุบขึ้นรูป

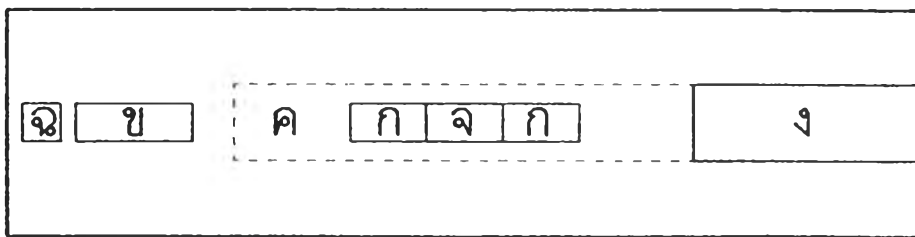
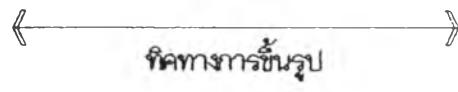
รูปที่ 3.11 ช่างงานจริงขณะกำลังจะทาบขึ้นรูป

การทดสอบ

การกำหนดตำแหน่งทดสอบในชิ้นงานได้แสดงไว้ในรูปที่ 3.12

ภาพด้านบน

ภาพด้านข้าง

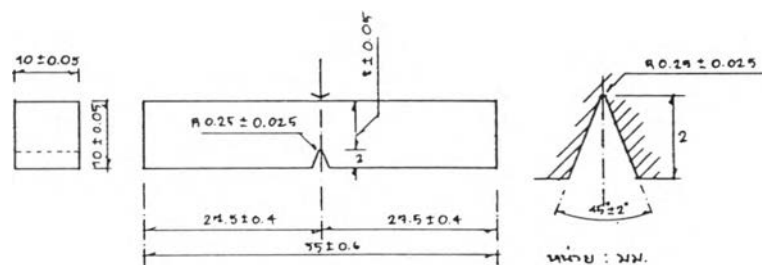
มาตราส่วน 1 : 2

รูปที่ 3.12 ตำแหน่งของชิ้นงานทดสอบ

- จากรูป 3.12 ตำแหน่ง ก. คือชิ้นงานทดสอบการรับแรงกระแทกในแนวทิศทางการขึ้นรูป
- ตำแหน่ง ข. คือชิ้นงานทดสอบการรับแรงกระแทกในแนวขวางทิศทางการขึ้นรูป
- ตำแหน่ง ค. คือชิ้นงานทดสอบแรงดึงในแนวทิศทางการขึ้นรูป
- ตำแหน่ง ง. คือชิ้นงานทดสอบแรงดึงในแนวขวางทิศทางการขึ้นรูป
- ตำแหน่ง จ. คือชิ้นงานทดสอบโครงสร้างจุลภาคในแนวทิศทางการขึ้นรูป
- ตำแหน่ง ฉ. คือชิ้นงานทดสอบโครงสร้างจุลภาคในแนวขวางทิศทางการขึ้นรูป

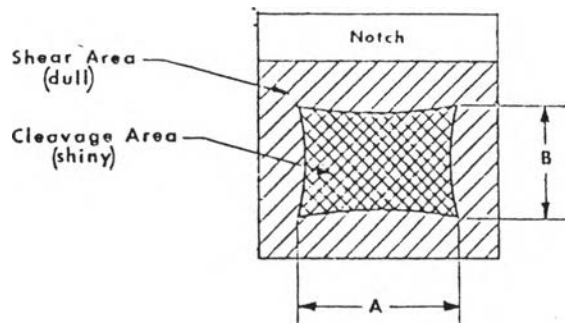
การทดสอบต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นได้แก่

- ก. การทดสอบแรงกระแทกโดยใช้ชิ้นงานทดสอบตาม JIS Z 2202 (1980) No.4 ดังแสดงในรูป 3.13 และใช้วิธีทดสอบตาม JIS Z 2242 (1993) โดยใช้เครื่อง Charpy-Izod Combined Machine ของ Avery-Denison (Model 6705/U)

รูปที่ 3.13 ชิ้นงานทดสอบแรงกระแทก

หลังจากการทดสอบและได้บันทึกค่าพลังงานที่ทำให้ชิ้นงานเกิดการแตกหักแล้ว นำชิ้นงานมาสำรวจพื้นผิวรอยแตกหักตามมาตรฐาน ASTM E23-94 ซึ่งเรียกว่า Fracture Appearance คือ การหาเปอร์เซ็นต์ของ Shear Fracture โดยการวัดความยาวและความกว้างของส่วน Cleavage บนพื้นผิวรอยแตกหักดังแสดงในรูปที่ 3.14

รูปที่ 3.14 การหาเปอร์เซ็นต์ Shear Fracture
(Annual Book of ASTM Standard,1995)

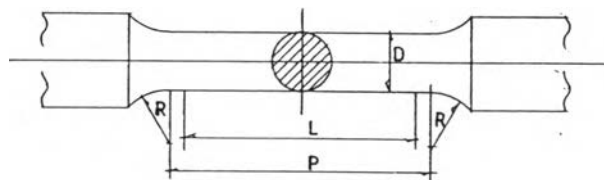
เมื่อได้ค่าความยาวและความกว้างดังกล่าวแล้วนำมาหาค่าเปอร์เซ็นต์ Shear โดยใช้ตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 การหาค่าเปอร์เซ็นต์ Shear Fracture
(Annual Book of ASTM Standard,1995)

Percent Shear for Measurements Made in Millimetres

Dimension B,mm	Dimension A,mm																		
	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0	5.5	6.0	6.5	7.0	7.5	8.0	8.5	9.0	9.5	10
1.0	99	98	98	97	96	96	95	94	94	93	92	92	91	91	90	89	89	88	88
1.5	98	97	96	95	94	93	92	92	91	90	89	88	87	86	85	84	83	82	81
2.0	98	96	95	94	92	91	90	89	88	86	85	84	82	81	80	79	77	76	75
2.5	97	95	94	92	91	89	88	86	84	83	81	80	78	77	75	73	72	70	69
3.0	96	94	92	91	89	87	85	83	81	79	77	76	74	72	70	68	66	64	62
3.5	96	93	91	89	87	85	82	80	78	76	74	72	69	67	65	63	61	58	56
4.0	95	92	90	88	85	82	80	77	75	72	70	67	65	62	60	57	55	52	50
4.5	94	92	89	86	83	80	77	75	72	69	66	63	61	58	55	52	49	46	44
5.0	94	91	88	85	81	78	75	72	69	66	62	59	56	53	50	47	44	41	37
5.5	93	90	86	83	79	76	72	69	66	62	59	55	52	48	45	42	38	35	31
6.0	92	89	85	81	77	74	70	66	62	59	55	51	47	44	40	36	33	29	25

2. การทดสอบแรงดึงโดยใช้ชิ้นงานทดสอบตาม JIS Z 2201 (1980) No.10 ดังแสดงในรูป 3.15 และใช้วิธีทดสอบตาม JIS Z 2241 (1993) โดยใช้เครื่อง Universal Testing Machine ของ Shimadzu (Model DSS-10 T)

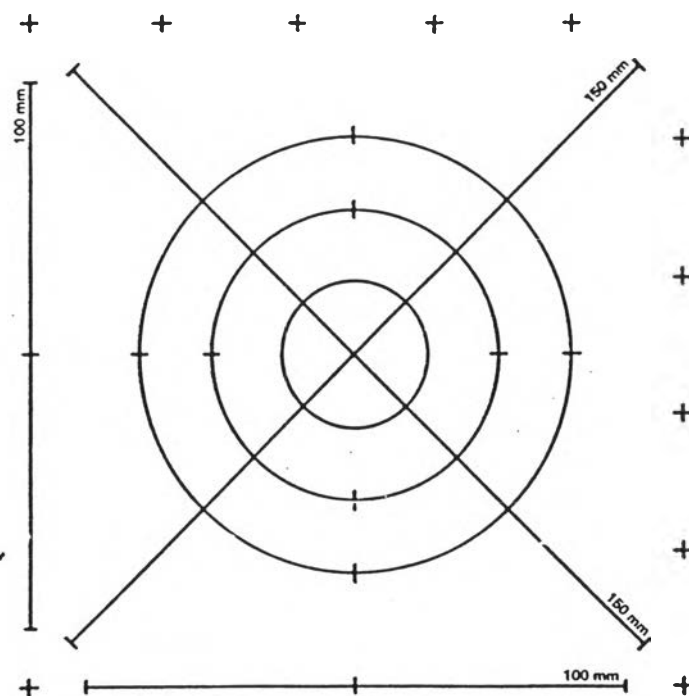
รูปที่ 3.15 ชิ้นงานทดสอบแรงดึง

3. การทดสอบโครงสร้างจุลภาค สิ่งสำคัญที่สุดของวัสดุทางวิศวกรรมก็คือโครงสร้างของวัสดุนั้น เพราะคุณสมบัติของวัสดุจะเป็นผลมาจากลักษณะโครงสร้างเป็นสำคัญ สำหรับงานวิจัยนี้มีเป้าหมายหลักอยู่ที่การควบคุมรูปร่างของซิลไฟต์อินคลูชันในเหล็กกล้าโลหะผสมค่า หลังจากผ่านการทุบขึ้นรูป รีดจิ้งมุง เข้าไปที่ขั้นตอนการขัดมัน Polishing โดยมีขั้นตอนการเตรียมผิว ชิ้นงานทดสอบ (Samuels, 1982) ดังนี้

ก. การขัดชิ้นงานโดยใช้กระดาษทรายขัดเหล็ก (ซิลิกอนคาร์ไบด์) และใช้น้ำสะอาดหล่อลื่น เริ่มด้วยกระดาษทรายเบอร์ 120, 220, 320, 600, 1000, 2400 และ 4000

ข. การขัดมันโดยใช้ผงอลูมินา 0.25 ไมครอนบนผ้าสักหลาดที่ยึดติดอยู่กับจานหมุนและหล่อลื่นด้วยน้ำสะอาดการกัดกรจะใช้ Nital 2% นาน 15-20 วินาที (Petzow, 1978) ชิ้นงานทดสอบมีขนาดหน้าตัด 10 x 20 มม.² และหนา 10 มม.

การตรวจอินclusionใช้กล้อง Optical Microscope และพิสูจน์ชนิดของอินclusionด้วยเครื่อง Scanning Electron Microscope (SEM.) โดยใช้มาตรฐานการทดสอบตาม ISO 4967-1979 ซึ่งมาตรฐานนี้เป็นการตรวจอินclusionในเหล็กกล้าที่ผ่านการรีดหรือทุบขึ้นรูปมาโดยเฉพาะ โดยใช้กำลังขยาย 100 เท่าเป็นหลัก การทดสอบจะใช้วิธีการตรวจสอบตามจริง Actual Examination ทำการตรวจพื้นผิวทั้งหมดของชิ้นงานที่ผ่านการขัดมัน หลังจากนั้นเลือกบริเวณของชิ้นงานทดสอบที่มีการยึดตัวของอินclusionมากที่สุด คือ Worst Field พร้อมกับทำการวัดอัตราส่วนความยาวต่อความกว้างของฟิล์มอินclusionที่ยาวที่สุดรวมทั้งการวัดขนาดเกรนตามมาตรฐาน ISO 643-1983 โดยใช้วิธี Linear Intersected Segment Method ดังแสดงตัวอย่างในรูปที่ 3.16

รูปที่ 3.16 การวัดขนาดเกรนโดยวิธี Intersected Segment Method (ISO Standard Handbook, 1986)